

Plats och tid	Västerskär, plan 6, Mörby Centrum, kl. 19.00–19.20
Paragrafer	44–46
Beslutande	Hanna Bocander (M), ordförande Bengt Sylan (L), 1:e vice ordförande Siv Sahlström (C), 2:e vice ordförande Johanna Hornberger (M) Ulla Hurtig Nielsen (M) Ludvig Waldenström (M) Torsten Sjögren (M) Lovisa Eriksson (C) Patrik Nimmerstam (C) Joachim Gahm (KD) Jenny Åkervall (S) Christer Erestål (SD) Birgitta Lindgren (L), t.jg. ers.
Ersättare	Sten Lindquist (M) Christian Hoas (M) Christer Bergquist (M) Christian Ljungdahl (C) Robert Bryhn (C) Inger Fabian (C) Carl Reutercrona (KD) Carolin Robson (MP)
Tjänstemän	Åsa Heribertson, kommundirektör Björn Wallgren, ekonomichef Samuel Larsson, kommunsekreterare
Utses att justera	Bengt Sylan
Justeringens plats och tid	Djursholms slott, måndag den 25 februari 2019, kl. 10.30
Sekreterare	 ..... Samuel Larsson
Ordförande	 ..... Hanna Bocander
Justerande	 ..... Bengt Sylan

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd/styrelse Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2019-02-19

Datum då anslaget sätts upp 2019-02-25   **Datum då anslaget tas ned** 2019-03-19

Protokollets förvaringsplats Kansliet, Djursholms slott

Underskrift
.....
Samuel Larsson

Innehållsförteckning

Ärende	Sida
Uppdrag till tekniska nämnden att genomföra broreparationer	4
Förslag till överskottsmål 2019	5
Uppdrag till kommunstyrelsen och nämnderna att lägga fram underlag till direktiv för budget 2020 och plan 2021	6

§ 44

KS 2019/0094

Uppdrag till tekniska nämnden att genomföra broreparationer

Ärende

Tekniska kontoret önskar genomföra en upphandling avseende renovering och tätskiktsbyte av tre broar:

- Vendevägen över E18, byggd år 1975
- Vendevägen över Föreningsvägen, byggd år 1975
- Fribergabron, gång- och cykelväg över E18, byggd år 1970

Enligt beslutprocessen för kommunens investeringar behöver kommunstyrelsen besluta om att starta upphandlingen eftersom den överstiger fem miljoner kronor (KS 2009/0050).

Tekniska kontoret bedömer att inga ytterligare investeringsanslag behöver tillföras.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att uppdra till tekniska nämnden att genomföra projekt ”Renovering/tätskiktsbyte av broarna Vendevägen över E18, Vendevägen över Föreningsvägen samt Fribergabron gång- och cykelväg över E18” till en investeringskostnad om 18,5 miljoner kronor. Finansiering sker inom ramen för redan tilldelade investeringsmedel.

Yrkanden

Ordförande Hanna Bocander (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Siv Sahlström (C) biträder Hanna Bocanders yrkande.

Proposition

Ordförande Hanna Bocander (M) ställer proposition på eget yrkande och finner att nämnden bifaller.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att uppdra till tekniska nämnden att genomföra projekt ”Renovering/tätskiktsbyte av broarna Vendevägen över E18, Vendevägen över Föreningsvägen samt Fribergabron gång- och cykelväg över E18” till en investeringskostnad om 18,5 miljoner kronor. Finansiering sker inom ramen för redan tilldelade investeringsmedel.

§ 45

KS 2019/0112

Förslag till överskottsmål 2019

Ärende

Majoriteten har tagit fram ett förslag till överskottsmål för år 2019. Syftet med förslaget är att hantera den ekonomiska utmaning som kommunen står inför. Förslaget kompletterar ärendet som behandlar ekonomiska ramar för 2020 och 2021.

Förslaget är framtaget för att få en långsiktig hållbar ekonomi och en budget i balans, men krävs också för att kommunen ska kunna hämta igen tidigare underskott vilket kommunallagen kräver.

Kommunstyrelsen noterar att MBL-förhandling kommer att genomföras innan kommunfullmäktige fattar beslut.

Majoritetens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna överskottsmål för år 2019 på 13,4 miljoner kronor enligt majoritetsförslag daterat 2019-02-19.

Yrkanden

Ordförande Hanna Bocander (M) yrkar i enlighet med majoritetens förslag. Jenny Åkervall (S) och Christer Erestål (SD) biträder Hanna Bocanders yrkande.

Siv Sahlström (C) yrkar avslag på förslaget.

Proposition

Ordförande Hanna Bocander (M) ställer proposition på ställda yrkanden och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med majoritetens förslag.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna överskottsmål för år 2019 på 13,4 miljoner kronor enligt majoritetsförslag daterat 2019-02-19.

Reservationer

Siv Sahlström (C), Lovisa Eriksson (C) och Patrik Nimmerstam (C) reserverar sig till förmån för Siv Sahlströms (C) yrkande. Reservationen utvecklas skriftligt i bilaga.

Reservation mot kommunstyrelsens beslut den 19.2.2019 om "Förslag till överskottsmål 2019" till förmån för nedanstående förslag.

Danderydscenterns förslag till revidering av 2019 års budget. Nämnderna skall hålla sina ramar och dessutom täcka en del av kommunens underskott för 2018.

Majoriteten skriver under rubriken "Bakgrund" punkt 4. "För att kunna hantera risken för oförutsedda kostnader är det kutym att budgetera med ett så kallat överskottsmål eller en buffert på 1,5 -2 procent av kommunens skatteintäkter. Detta har historiskt inte gjorts i Danderyd."

Med detta har man förklarat vad ett överskottsmål är. Revideringen av 2019 års budget innebär inte att vi budgeterar ett överskott, det ger inte kommunen en buffert. Skälet till revideringen av 2019 års budget är, att vi måste spara pengar för att täcka en del av det stora underskottet för 2018.

Vilseledande ordval minskar förståelsen för ingripandet

Genom att skriva på detta vilseledande sätt minskar majoriteten förståelsen och respekten för kommunfullmäktiges ingripande i den redan beslutade, pågående budgeten för år 2019. Revideringen av 2019 års budget görs för att kommunen 2018 gjorde av med mer pengar än vi hade.

Skälet till detta är dels att en del nämnder inte har hållit sina budgetramar. De har redovisat underskott för 2018. Andra nämnder har fått för höga budgetramar. Danderydscentern har sett denna utveckling länge, varnat för den och försökt bromsa den genom att under många år föreslå lägre budgetramar för kommunstyrelsen, tekniska nämnden och fastighetsnämnden, Det har varit uppenbart att de fått för vida ramar. Ramar som lett till en kraftig personalökning och stora konsultkostnader.

Majoriteten skriver "Föreliggande förslag utgår från oförändrad utdebitering av kommunalskatt." Fullmäktige beslöt på budgetmötet i november höja skatten med 20 öre. Skattesatsen beslutas i november

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized initials and a surname, located at the bottom right of the page.

och kan inte ändras under budgetåret, Ytterligare skatthöjning under 2019 är alltså inte möjlig. Majoritetens skrivning är således ett axiom.

Inte godtagbart med stora underskott

Att nämnderna skall hålla sina budgetramar är en självklarhet. Det är en självklarhet som under 2019 borde bli en realitet.

I förhållande till majoritetsförslaget ökar vi sparmålet på kommunstyrelsen med 0,5 mkr, och på fastighetsnämnden med 0,9 mkr vilket innebär totalt 3,5 respektive 1 mkr i sparmål för de två nämnderna. I övrigt ställer vi oss bakom majoritetsförslaget, när det gäller siffrorna i tabellen.

Majoriteten summerar sina sparkrav till 13,4. Enligt majoritetens tabell är beloppet 13,5. Vi förhåller oss därför till 13,5, och utgår således från att det är en felsummering. Vårt sparmål blir då sammantaget 14,9 mkr.

Det räcker inte långsiktigt med sparmål

För att kunna klara att spara dessa belopp och även lägga en grund för att långsiktigt, 2020 och 2021, minska kostnaderna tror vi inte att det räcker med preciserade belopp. Vi bedömer att kommunstyrelsen som har det övergripande ekonomiska ansvaret måste hjälpa till. Det behövs ändrade förhållningssätt och konkreta insatser för att klara av detta. Insatserna skall dels syfta till att strama åt, dels ge nämnderna stöd att genomföra besvärliga åtgärder.

Vi lägger åter i punkterna 3 och 4 det förslag till beslut, som vi lade vid fullmäktiges behandling av 2019 års budget i november 2018. Redan då visste vi att det ekonomiska läget var allvarligt. Sedan dess har prognosen blivit direkt alarmerande.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1. Godkänna 14,9 miljoner kronor i sparmål för preciserade nämnder år 2019 enligt vad som redovisats i denna reservation.**
- 2. Uppmana nämnder, som redovisat underskott 2018 att hålla ramarna.**

3. Införa anställningsstopp för alla administrativa tjänster inom kommunens förvaltningar. Nämnderna skall bedöma om det finns arbetsuppgifter inom förvaltningen som kan omprövas eller omfördelas. Om nämnden inte anser att detta är möjligt skall begäran och motivering till varför tjänsten bör återbesättas sändas till kommunstyrelsen, som avgör om tjänsten får återbesättas. Kommunstyrelsen, som har ett övergripande ansvar skall då också bedöma om det är möjligt med samarbete mellan olika förvaltningar i vissa fall.

4. Nämnder, förvaltningar (vid delegation) som vill anlita eller upphandla konsult skall motivera detta och sända begäran till kommunstyrelsen, som tar ställning till om konsult får anlitas/upphandlas.

5. Plan- och exploateringsavdelningen läggs ned. Planfrågorna återförs till byggnadsnämnden. Exploateringsfrågorna skall ligga kvar under kommunstyrelsen.

6. Arbetet med E 18-projektet avbryts intill dess det i förhandlingar med Trafikverket klarlagts dels om Trafikverket överhuvudtaget är berett att finansiera en tunnelförläggning av E18, dels i så fall också villkoren för kommunen att få överta den frilagda vägen för bebyggelse.

7. Inga utredningar eller projekteringar får göras om det inte gäller projekt som skall/måste genomföras och kan finansieras i närtid. Inga "förgävesutredningar" om t ex idrotts-, sport-, och fotbollshallar får påbörjas.

8. Kommunjuristen får i uppdrag att lägga fram förslag till eventuella nödvändiga, tillfälliga förändringar av delegationsordningar med mera och/eller annat beslut som krävs för att genomföra ovanstående förslag, som i de delar det är formellt möjligt delegeras till KSAU.

Siv Sahlström (C)
Kommunstyrelsens andra vice ordförande

§ 46

KS 2019/0105

Uppdrag till kommunstyrelsen och nämnderna att lägga fram underlag till direktiv för budget 2020 och plan 2021

Ärende

Majoriteten har tagit fram ett inriktningsförslag till budgetramar inför verksamhetsåret 2020 och 2021. Syftet med förslaget är att hantera den ekonomiska utmaning som kommunen står inför. Detta ärende kompletterar ärendet som behandlar förslag till överskottsmål 2019. Ramförslaget innehåller bland annat sänkta ramar för nämnderna, utebliven kompensation för priser och löneökningar samt ett tillfälligt stopp av uppräknigen för peng- och checkbeloppen som finansierar förskola, skola och äldreomsorg. Nämndernas ramar för år 2020 minskar med 35,5 miljoner kronor jämfört med budget 2019. För kommunen som helhet betyder inriktningsförslaget att kommunen gör besparingar om totalt cirka 71 miljoner kronor (4 procent) för budget 2020.

Förslaget är framtaget för att få en långsiktig hållbar ekonomi och en budget i balans, men krävs också för att kommunen ska kunna hämta igen tidigare underskott vilket kommunallagen kräver. Förslaget utgår från nuvarande kommunalskattenivå.

Kommunstyrelsen och nämnderna föreslås få i uppdrag att lämna en konsekvensbeskrivning vad föreliggande ramförslag medför för effekter för respektive verksamhet samt vilka eventuella måljusteringar som förslaget medför.

Kommunstyrelsen noterar att MBL-förhandling kommer att genomföras innan kommunfullmäktige fattar beslut.

Majoritetens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen, produktionsutskottet, utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, fastighetsnämnden, tekniska nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, byggnadsnämnden och överförmyndarnämnden att ta fram konsekvensbeskrivningar av vad föreliggande ramförslag år 2020 medför för effekter för respektive verksamhet inklusive eventuella måljusteringar som förslaget medför.
2. Konsekvensbeskrivningarna ska lämnas till kommunstyrelsen senast den 15 april 2019.

Yrkanden

Ordförande Hanna Bocander (M) yrkar i enlighet med majoritetens förslag.
Siv Sahlström (C) yrkar avslag på förslaget.

Deltar inte i beslutet

Jenny Åkervall (S) och Christer Erestål (SD) deltar inte i beslutet.

Proposition

Ordförande Hanna Bocander (M) ställer proposition på ställda yrkanden och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med majoritetens förslag.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen, produktionsutskottet, utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, fastighetsnämnden, tekniska nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, byggnadsnämnden och överförmyndarnämnden att ta fram konsekvensbeskrivningar av vad föreliggande ramförslag år 2020 medför för effekter för respektive verksamhet inklusive eventuella måljusteringar som förslaget medför.
2. Konsekvensbeskrivningarna ska lämnas till kommunstyrelsen senast den 15 april 2019.

Reservationer

Siv Sahlström (C), Lovisa Eriksson (C) och Patrik Nimmerstam (C) reserverar sig till förmån för Siv Sahlströms yrkande. Reservationen utvecklas skriftligt i bilaga.

Reservation mot kommunstyrelsens beslut den 19.2.2019 till förmån för nedanstående förslag.

Danderydscenterns förslag till "Uppdrag till kommunstyrelsen och nämnderna att lägga fram underlag till direktiv för budget 2020 och plan 2021".

Vi ansluter oss till majoritetens beslutsförslag med de nedan redovisade förändringarna av beloppen i spalten "Total effektivisering" i tabellen på sidan tre under rubriken "Nettoramar för 2020 sänks".

Vi ökar den totala effektiviseringen på kommunstyrelsen med 2,4 mkr till 12,5 mkr, på tekniska nämnden med 4 mkr till 8 mkr. (På fastighetsnämnden är inte en siffra rätt i tabellen. Nämnden föreslås få en höjd ram med 2 mkr, men anses ändå få sänkt ram med 1,6 mkr och 0,4 mkr minus för Löner och Priser. Detta räknas ihop till 2,4 mkr, vilket blir det totala effektiviseringsbeloppet i tabellen.) Vi utgår i vårt förslag från en ram på 6,5 mkr för 2019 och föreslår en total effektivisering på 2 mkr.

Vi accepterar inte sänkt ram för utbildnings- och socialnämnderna. Totala effektiviseringen på 8 mkr för utbildningsnämnden respektive 6 mkr för socialnämnden föreslår vi blir 0 i tabellen. Danderydscentern har alltid särskilt satsat på skolan, förskolan och äldreomsorgen. Det är kommunens absolut viktigaste verksamheter, vår kärnverksamhet.

För att få en förstklassig skola krävs det att vi satsar pengar på den. Det kostar att få de bästa lärarna för barnen. Och det kostar att ge våra äldre ett fullvärdigt omhändertagande, när de inte längre klarar sig själva. Vårt totala effektiviseringsförslag blir med det 5,6 mkr lägre än majoritetens förslag.

De förslag vi lagt i revideringen av 2019 års budget, *se bilaga*, ligger kvar under 2020. De förslag som av formella eller annat skäl inte skulle kunna genomföras under 2019 föreslår vi genomförs under 2020. Punkterna 3 och 4 bör under alla förhållanden inte ligga kvar långsiktigt.

Two handwritten signatures in blue ink, one appearing to be 'KS' and the other 'AS'.

Bilaga till direktiv för budget 2020 och plan 2021.

Danderydscenterns förslag till revidering av 2019 års budget. Nämnderna skall hålla sina ramar och dessutom täcka en del av kommunens underskott för 2018.

Majoriteten skriver under rubriken "Bakgrund" punkt 4. "För att kunna hantera risken för oförutsedda kostnader är det kutym att budgetera med ett så kallat överskottsmål eller en buffert på 1,5 -2 procent av kommunens skatteintäkter. Detta har historiskt inte gjorts i Danderyd."

Med detta har man förklarat vad ett överskottsmål är. Revideringen av 2019 års budget innebär inte att vi budgeterar ett överskott, det ger inte kommunen en buffert. Skälet till revideringen av 2019 års budget är, att vi måste spara pengar för att täcka en del av det stora underskottet för 2018.

Vilseledande ordval minskar förståelsen för ingripandet

Genom att skriva på detta vilseledande sätt minskar majoriteten förståelsen och respekten för kommunfullmäktiges ingripande i den redan beslutade, pågående budgeten för år 2019. Revideringen av 2019 års budget görs för att kommunen 2018 gjorde av med mer pengar än vi hade.

Skälet till detta är dels att en del nämnder inte har hållit sina budgetramar. De har redovisat underskott för 2018. Andra nämnder har fått för höga budgetramar. Danderydscentern har sett denna utveckling länge, varnat för den och försökt bromsa den genom att under många år föreslå lägre budgetramar för kommunstyrelsen, tekniska nämnden och fastighetsnämnden, Det har varit uppenbart att de fått för vida ramar. Ramar som lett till en kraftig personalökning och stora konsultkostnader.

Majoriteten skriver "Föreliggande förslag utgår från oförändrad utdebitering av kommunalskatt." Fullmäktige beslöt på budgetmötet i november höja skatten med 20 öre. Skattesatsen beslutas i november

D 10

och kan inte ändras under budgetåret, Ytterligare skattehöjning under 2019 är alltså inte möjlig. Majoritetens skrivning är således ett axiom.

Inte godtagbart med stora underskott

Att nämnderna skall hålla sina budgetramar är en självklarhet. Det är en självklarhet som under 2019 borde bli en realitet.

I förhållande till majoritetsförslaget ökar vi sparmålet på kommunstyrelsen med 0,5 mkr, och på fastighetsnämnden med 0,9 mkr vilket innebär totalt 3,5 respektive 1 mkr i sparmål för de två nämnderna. I övrigt ställer vi oss bakom majoritetsförslaget, när det gäller siffrorna i tabellen.

Majoriteten summerar sina sparkrav till 13,4. Enligt majoritetens tabell är beloppet 13,5. Vi förhåller oss därför till 13,5, och utgår således från att det är en felsummering. Vårt sparmål blir då sammantaget 14,9 mkr.

Det räcker inte långsiktigt med sparmål

För att kunna klara att spara dessa belopp och även lägga en grund för att långsiktigt, 2020 och 2021, minska kostnaderna tror vi inte att det räcker med preciserade belopp. Vi bedömer att kommunstyrelsen som har det övergripande ekonomiska ansvaret måste hjälpa till. Det behövs ändrade förhållningssätt och konkreta insatser för att klara av detta. Insatserna skall dels syfta till att strama åt, dels ge nämnderna stöd att genomföra besvärliga åtgärder.

Vi lägger åter i punkterna 3 och 4 det förslag till beslut, som vi lade vid fullmäktiges behandling av 2019 års budget i november 2018. Redan då visste vi att det ekonomiska läget var allvarligt. Sedan dess har prognosen blivit direkt alarmerande.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- 1. Godkänna 14,9 miljoner kronor i sparmål för preciserade nämnder år 2019 enligt vad som redovisats i denna reservation.**
- 2. Uppmana nämnder, som redovisat underskott 2018 att hålla ramarna**

3. Införa anställningsstopp för alla administrativa tjänster inom kommunens förvaltningar. Nämnderna skall bedöma om det finns arbetsuppgifter inom förvaltningen som kan omprövas eller omfördelas. Om nämnden inte anser att detta är möjligt skall begäran och motivering till varför tjänsten bör återbesättas sändas till kommunstyrelsen, som avgör om tjänsten får återbesättas. Kommunstyrelsen, som har ett övergripande ansvar skall då också bedöma om det är möjligt med samarbete mellan olika förvaltningar i vissa fall.

4. Nämnder, förvaltningar (vid delegation) som vill anlita eller upphandla konsult skall motivera detta och sända begäran till kommunstyrelsen, som tar ställning till om konsult får anlitas/upphandlas.

5. Plan- och exploateringsavdelningen läggs ned. Planfrågorna återförs till byggnadsnämnden. Exploateringsfrågorna skall ligga kvar under kommunstyrelsen.

6. Arbetet med E 18-projektet avbryts intill dess det i förhandlingar med Trafikverket klarlagts dels om Trafikverket överhuvudtaget är berett att finansiera en tunnelförläggning av E18, dels i så fall också villkoren för kommunen att få överta den frilagda vägen för bebyggelse.

7. Inga utredningar eller projekteringar får göras om det inte gäller projekt som skall/måste genomföras och kan finansieras i närtid. Inga "förgävesutredningar" om t ex idrotts-, sport-, och fotbollshallar får påbörjas.

8. Kommunjuristen får i uppdrag att lägga fram förslag till eventuella nödvändiga, tillfälliga förändringar av delegationsordningar med mera och/eller annat beslut som krävs för att genomföra ovanstående förslag, som i de delar det är formellt möjligt delegeras till KSAU.

Siv Sahlström (C)
Kommunstyrelsens andra vice ordförande